Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0826U004543

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тодуа Шота Ревазович

2. Shota R. Todua

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 19-08-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Акціонерне товариство комерційний банк "ПриватБанк"

Код за ЄДРПОУ: 14360570

Місцезнаходження: вул. Грушевського, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15214

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.15, 10.15.15.15, 10.87.27

Тема дисертації:

1. Забезпечення найкращих інтересів дитини в умовах воєнного стану в Україні

2. Ensuring the Best Interests of the Child under Martial Law in Ukraine

Реферат/анотація:

1. Кваліфікаційна наукова праця є комплексним науковим дослідженням питань, пов'язаних із забезпеченням найкращих інтересів дитини в умовах воєнного стану та поствоєнного відновлення в Україні. Дисертація складається з трьох розділів, об'єднаних у вісім підрозділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Перший розділ «Теоретико-правова характеристика забезпечення найкращих інтересів дитини в умовах воєнного стану» присвячено аналізу становлення та розвитку концепції найкращих інтересів дитини як правового принципу та стандарту; методологічних засад забезпечення найкращих інтересів дитини в умовах воєнного стану, понятійно-категоріальному апарату дослідження. У результаті дослідження доктринального становлення принципу найкращих інтересів дитини виявлено, що початок цього правового дискурсу у Європі починається з XIX ст. Ключовими критеріями, що впливали на різний зміст принципу найкращих інтересів дитини є: 1. Сприйняття дитини як дитини, у якої

окрема природа, що потребує окремої уваги, чи як «малого дорослого», якого потрібно готувати виключно до майбутнього. 2. Розуміння того, що саме є благом та потребами для дитини (благополучна сім'я, розвиток, гідне майбутнє). 3. Роль держави у забезпеченні найкращих інтересів дитини. 4. Роль сім'ї для забезпечення найкращих інтересів дитини. 5. Рівень дискримінації стосовно окремих категорій дітей. У роботу обґрунтовано, що після Першої світової війни формується уява про соціально небезпечну ситуацію, у якій можуть перебувати діти, які самостійно з неї вийти не в змозі. Таким чином покладається окрема правова позиція про вразливість дитини як члена суспільних відносин, а відтак, необхідність вчинення певних дій в інтересах дитини. Із прийняттям Конвенції ООН про права дитини 1989 р. забезпечення найкращих інтересів дитини починає охоплювати будь-які дії, що стосуються дітей, стало зрозуміло, що цей принцип є невичерпним з точки зору можливих ситуацій, рішень, що впливають на якість життя дитини. Зроблено висновок, що координація теоретико-методологічних підходів, застосованих у дослідженні гарантування найкращих інтересів дитини в період воєнного стану, зумовлена сучасним світоглядом. Аналіз проблеми проводиться на основі соціально-еволюційної парадигми, історичного, герменевтичного, ціннісного та комплексного підходів, з використанням філософсько- світоглядних методів, зокрема: діалектичного, формально-логічного, феноменологічного та трансцендентального методів. Включаються також загальнонаукові методи, такі як системний, структурний, метод сходження від абстрактного до конкретного. Окрім цього, використовуються конкретно- наукові та спеціально-наукові методи: порівняльно-правовий, історико- правовий, теоретико-юридичний та спеціально-юридичний методи. Важливу роль у структурі методології дослідження відіграють правові категорії та теоретичні поняття. Сформульовано визначення принципу найкращих інтересів дитини як правових ідей та стандартів, що передбачають виокремлення з-поміж законних інтересів учасників правовідносин пріоритетності дитини як особливого та вразливого учасника суспільного життя для забезпечення оптимального фізичного, матеріального, психологічного, духовного благополуччя у процесі прийняття рішень, що суттєво впливають на можливі варіанти життєвого розвитку дитини. Констатується, що в умовах воєнного стану особливості змісту найкращих інтересів дитини можуть бути дещо змінені, враховуючи надзвичайні обставини, у які дитина може потрапити, що суттєво впливають на її фізичний, психологічний, духовний розвиток та матеріальне благополуччя. В умовах воєнного стану зростають ризики: цілісності сім'ї, психологічної адаптації до надзвичайних умов, забезпечення належних матеріальних умов проживання (житло, харчування тощо), отримання освітніх послуг та інші. У другому розділі «Особливості реалізації найкращих інтересів дитини в умовах воєнного стану» проаналізовано нормативно-правовий вимір забезпечення найкращих інтересів дитини, гарантії забезпечення найкращих інтересів дитини в умовах воєнного стану, співвідношення забезпечення найкращих інтересів дитини і батьківських прав в умовах воєнного стану. Виокремлено компоненти, що входять до принципу найкращих інтересів дитини: 1. Особистісний, куди входять погляди та індивідуальність дитини, тобто ті інтереси, що первісно закладають у дитині основи автономної особистості. 2. Сімейний компонент включає право на збереження сімейного оточення та піклування. У цій складовій закладаються умови для збереження фізичної, психологічної та моральної цілісності, а також матеріального добробуту дитини, що є метою забезпечення найкращих інтересів. 3. Соціально- безпековий компонент, куди входять захист і безпека дитини, врахування її вразливого положення при прийнятті рішень батьками та державними органами щодо дитини.

2. The qualification scientific work is a comprehensive study of issues related to ensuring the best interests of the child under martial law and during the post-war recovery period in Ukraine. The dissertation consists of three chapters divided into eight subchapters, conclusions to each chapter, general conclusions, a list of references, and appendices. The first chapter, "Theoretical and Legal Characteristics of Ensuring the Best Interests of the Child under Martial Law," is devoted to the analysis of the formation and development of the concept of the best interests of the child as a legal principle and standard; the methodological foundations for ensuring the best interests of the child under martial law; and the conceptual and categorical framework of the study. The study of the doctrinal development of the principle of the best interests of the child revealed that this legal discourse in Europe originated in the nineteenth century. The key criteria influencing the varying content of the principle of

the best interests of the child include: (1) the perception of the child either as an individual with a distinct nature requiring special attention or as a “small adult” to be prepared exclusively for the future; (2) the understanding of what constitutes the child’s welfare and needs (a supportive family environment, development, and a dignified future); (3) the role of the state in ensuring the best interests of the child; (4) the role of the family in ensuring the best interests of the child; and (5) the level of discrimination against certain categories of children. The dissertation substantiates that after the First World War, a perception emerged of children being in socially dangerous situations from which they could not escape independently. Consequently, a distinct legal position concerning the vulnerability of the child as a participant in social relations was established, necessitating specific actions in the child’s interests. Following the adoption of the United Nations Convention on the Rights of the Child in 1989, ensuring the best interests of the child came to encompass all actions concerning children. It became evident that this principle is inexhaustible in terms of the variety of situations and decisions that may affect a child’s quality of life. It is concluded that the coordination of the theoretical and methodological approaches applied to the study of guaranteeing the best interests of the child during martial law is determined by a contemporary worldview. The analysis is conducted within the framework of the socio-evolutionary paradigm and is based on historical, hermeneutic, axiological, and comprehensive approaches, employing philosophical and worldview methods, including dialectical, formal-logical, phenomenological, and transcendental methods. General scientific methods such as systemic and structural analysis, as well as the method of ascending from the abstract to the concrete, are also employed. In addition, specific and special scientific methods are used, including comparative legal, historical legal, theoretical legal, and special legal methods. Legal categories and theoretical concepts play an important role in the methodological structure of the research. The dissertation formulates the definition of the principle of the best interests of the child as a set of legal ideas and standards that prioritize the child, as a unique and vulnerable participant in social life, among the legitimate interests of participants in legal relations. This prioritization aims to ensure the child’s optimal physical, material, psychological, and spiritual well-being in the process of making decisions that significantly affect possible life trajectories. It is noted that under martial law, the content of the best interests of the child may be modified to some extent due to extraordinary circumstances that significantly affect the child’s physical, psychological, and spiritual development and material well-being. Martial law increases risks related to family unity, psychological adaptation to extraordinary conditions, adequate living standards (housing, nutrition, etc.), access to education, and other essential needs. The second chapter, “Specific Features of the Implementation of the Best Interests of the Child under Martial Law,” analyzes the regulatory and legal dimension of ensuring the best interests of the child, guarantees for their protection under martial law, and the relationship between the best interests of the child and parental rights in such circumstances. The following components of the principle of the best interests of the child are identified: (1) the personal component, encompassing the child’s views and individuality, that is, interests that form the foundation of an autonomous personality; (2) the family component, which includes the right to preserve the family environment and receive parental care.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Тодуа Ш. Р. Забезпечення найкращих інтересів дитини в умовах воєнного стану в Україні. 2024, Серія 18. Право, Випуск 43. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла

Драгоманова. С. 75-81. DOI https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series18.2024.43.11

- 2. Тодуа Ш. Р. Критерії співвідношення забезпечення найкращих інтересів дитини та батьківських прав в умовах воєнного стану. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2026, Том 1, № 93. С. 488-494. DOI: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.93.1.69
- 3. Тодуа Ш.Р. Нормативно-правовий вимір забезпечення найкращих інтересів дитини. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 18. Право. 2026, Випуск 48, С.62-67 DOI https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series18.2026.48.09
- 1. Тодуа Ш.Р. Захист прав дітей в умовах дії воєнного стану. Політика та право в умовах дії воєнного стану: пошук рішень : збірник матеріалів Міжнарод. наук. конф. / за заг. ред. П. В. Горінова ; Навчально-науковий інститут права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ, 23 квітня 2024 р.). – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. – 399 с., С. 377-380 DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-MK_NNIPiP_2024
- 2. Тодуа Ш. Р. Встановлення факту самостійного виховання дитини, як засіб забезпечення найкращих її інтересів в умовах воєнного стану//Дев'ятнадцяті юридичні читання. Наука і освіта в Україні: Актуальні 14 проблеми розвитку: (Київ, 29-30 квітня 2025 року). – Київ: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова. – 330 с., 295-298

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрусишин Богдан Іванович

2. Bohdan I. Andrusyshyn

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5490-6874

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=JnmP7qkAAAAJ; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58419817400&origin=resultslist

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнієнко Петро Сергійович

2. Petro S. Korniienko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1473-6698

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія статистики, обліку та аудиту

Код за ЄДРПОУ: 04837462

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Київ, 04107, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба статистики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Островська Богдана Василівна

2. Bohdana Ostrovska

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002- 1791-740

Додаткова інформація: Web of Science: AAP-9183-2021; Scopus Author ID : 57218646051

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гавронська Тетяна Володимирівна

2. Tetyana V. Gavronska

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6213-9188

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=pVaafBAAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Опольська Наталя Михайлівна
2. Natalia M. Opolska

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1507-0178

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Потильчак Олександр Валентинович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Потильчак Олександр Валентинович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Кліваденко Наталія Іванівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна